

تعیین وضعیت رقابت واحدهای تولید کارتن در ایران

شادمان پورموسی^{*۱}

تاریخ دریافت مقاله: بهمن ماه ۱۳۹۶

تاریخ پذیرش مقاله: خرداد ماه ۱۳۹۷

چکیده

با توجه به نقش تأثیرگذار مؤلفه رقابت در موفقیت یا شکست یک سازمان، یکی از مهم‌ترین اهداف مدیران ارشد و صاحبان واحدهای تولیدی، درک وضعیت شرکت آن‌ها از نظر رقابت است. این مقاله وضعیت رقابت در واحدهای صنایع کارتن‌سازی در کشور را با استفاده از ماتریس (SPACE) ارزیابی موقعیت و اقدام راهبردی نشان می‌دهد. بر این اساس هر واحد تولیدی یکی از چهار نوع راهبردهای تهاجمی، محافظه کارانه، تدافعی و رقابتی را در مورد رقبا می‌تواند انتخاب کند. مقادیر هر یک از عوامل تعیین‌کننده در این ماتریس از طریق پرسشنامه‌ای که کارشناسان، سرپرستان و مدیران واحدهای کارتن‌سازی تکمیل نمودند به دست آمد و این عوامل در چهار گروه توان مالی، توان صنعت، ثبات محیط و مزیت رقابتی دسته‌بندی شدند. نتایج به دست آمده از تحلیل ماتریس ارزیابی موقعیت و اقدام راهبردی نشان داد که واحدهای تولیدی در صنعت کارتن‌سازی در موقعیت‌های تهاجمی، رقابتی و تدافعی هستند ولی بخش اعظمی از شرکت‌ها باید از راهبردهای تدافعی در شرایط رقابتی با توجه به محدودیت‌های داخلی و محیطی بهره‌مند شوند.

واژه‌های کلیدی

کارتن‌سازی، مزیت رقابتی، راهبردی، ثبات محیط، توان مالی، توان صنعت

۱- مقدمه

انتخاب یک راهبرد مناسب، تلاشی برای رسیدن به وضعیت رقابتی دلخواه در یک سازمان بوده و هدف آن ایجاد یک وضعیت مناسب و قابل تحمل در مقابل نیروهایی است که رقابت در یک صنعت را تعیین می‌کنند. با درک راهبردهای کلان که متأثر از شرایط محیط بیرونی و وضعیت محیط داخلی سازمان یا صنعت می‌باشند، راهبردهای موفقیت‌آمیز شکل می‌گیرند.

درک پیچیدگی‌های شرایط محیطی، سازمان را قادر می‌سازد تا انتخاب‌های مطلوبی را در مورد اینکه چگونه و چه وقت می‌تواند مؤثر عمل کند و محصولات یا خدمات خود را ارائه دهد و یا قابلیت‌ها و یا منابع سازمان را محدود نماید، به مدیران ارشد ارائه می‌نماید [۸]. از روش‌های گوناگونی برای تحلیل شرایط محیطی و تعیین رقابت‌پذیری سازمان‌ها می‌توان استفاده نمود که از جمله آن‌ها می‌توان به ماتریس گروه مشاوران بستن^۲ یا ماتریس رشد/ سهم بازار، مدل تجزیه و تحلیل هوفر (ماتریس ارزیابی بازار/ کالا)، ماتریس تعیین جهت سیاست‌گذاری و غیره اشاره کرد [۹]. برخی از محدودیت‌های روش‌های مذکور توسط محققان [۱۰، ۱۱ و ۱۲] بیان شده است. به

۱- دانشیار گروه علوم و صنایع چوب و کاغذ، دانشکده کشاورزی و

منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران.

(* نویسنده مسئول: Sh.Pourmousa@gmail.com)